

ДАЙДЖЕСТ НОВАЦІЙ ЗАКОНОДАВСТВА

DIGEST OF LEGISLATION INNOVATIONS

Відповідно до нової постанови працівники, які підлягають обов'язковій вакцинації, будуть відсторонені від роботи

Згідно з постановою Кабінету Міністрів №1096 від 20 жовтня 2021 р. працівники, які підлягають обов'язковій вакцинації і не вакциновані від коронавірусу, повинні бути відсторонені від роботи з 8 листопада 2021 р. Власне обов'язковість вакцинації таких працівників визначена у наказі Міністерства охорони здоров'я № 2153 від 4 жовтня 2021 р. До них належать: працівники органів виконавчої влади; працівники навчальних закладів.

Відсторонення працівників здійснюється шляхом видання указу чи розпорядження керівника держоргану, держслужби, підприємства, установи, організації. Відсторонення діє до усунення причин, які до нього привели. Невакциновані працівники будуть відсторонені від роботи без збереження заробітної плати.

Уряд підтримав запровадження Е-аудиту

На засіданні 28 жовтня 2021 р. Кабінет Міністрів схвалив зміни до Податкового кодексу та Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» щодо впровадження електронних перевірок (е-аудиту).

Ці зміни зобов'язують великих платників податків з 1 січня 2025 р. та платників ПДВ з 1 січня 2027 р. подавати до органів ДПС експортовані з вихідної системи обліку достовірні дані: про наявність та стан активів, власного капіталу та зобов'язань, а також про зміни у фінансово-господарському стані платника податків за звітний (податковий) рік у вигляді стандартного аудиторського файлу (SAF-T) протягом 60 календарних днів, що настають за останнім календарним днем звітного (податкового) року.

Також встановлюється відповідальність платників за неподання, несвочасне подання, подання з помилками стандартного аудиторського файлу (SAF-T).

Право власності на землю переходить разом із правом власності на об'єкт нерухомості

Відповідно до Закону України № 1174-IX від 02.02.21 р. (набуває чинності з 28.10.21 р.) у разі набуття права власності на об'єкт нерухомого майна (на підставі правочину або в порядку спадкування) – житлового будинку (крім багатоквартирного), іншої будівлі або споруди, об'єкта незавершеного будівництва, розміщених на земельній ділянці приватної власності, – право власності на таку земельну ділянку одночасно переходить від попереднього власника таких об'єктів до набувача таких об'єктів, без зміни її цільового призначення. Так само, якщо об'єкти нерухомості перебувають в оренді або у користуванні на праві емфітевзису, суперфіції, під час передачі прав

власності земельна ділянка автоматично переходить у власність нового власника із можливістю її здачі в оренду новим власником.

Ухвалено зміни, згідно з якими пасажир несе відповідальність за наявність протиковідних документів

20 жовтня 2021 р. Кабінет Міністрів вніс зміни до Постанови № 1236. Ними передбачається, що під час поїздок автомобільним транспортом, крім легкового, між регіонами відповідальність за наявність документу про щеплення або негативного тесту на COVID-19 несуть пасажир. Це стосується як регул'ярних, так і нерегул'ярних перевезень у міжобласному та міжнародному сполученнях.

Під час перевезень у залізничному та авіатранспорті відповідальність за наявність відповідних документів у пасажирів несе перевізник.

Відсутність документу про щеплення або негативного тесту у пасажира тягне за собою відповідальність відповідно до ст. 443 Кодексу України про адміністративні правопорушення. Йдеться про штраф від однієї до двох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, тобто від 17 000 до 34 000 грн. Як і раніше, норма стосовно наявності документу про щеплення або негативного результату тестування не поширюється на неповнолітніх.

Уряд розширив повноваження держпраці щодо роботодавців

Постановою № 1117 від 28.10.2021 р. Кабінет Міністрів вніс зміни до Положення про Державну службу України з питань праці. Тепер Держпраці має право здійснювати реєстрацію декларацій відповідності матеріально-технічної бази вимогам законодавства з питань охорони праці у передбачених законодавством випадках; проводити атестацію фахівців, які мають право проводити технічний огляд та/або експертне обстеження машин, механізмів та устаткування підвищеної небезпеки; надсилати роботодавцям подання про невідповідність окремих посадових осіб займаній посаді, передавати матеріали відповідним органам для притягнення таких осіб до відповідальності згідно із законом.

З 9 листопада 2021 р. впроваджується новий порядок оскарження рішення ДПС про сплату недоїмки з ЄСВ

Згідно з наказом Мінфіну № 489 від 30.08.2021 р. (набирає чинності з 09.11.2021) введено новий порядок розгляду скарг до Державної податкової служби з приводу недоїмки за сплату єдиного соціального внеску. Строк розгляду скарг зменшено до 20 днів (замість 60), не підлягають оскарженню: зобов'язання зі сплати єдиного внеску, самостійно визначені плат-

ником; вимоги та/або рішення, які оскаржувалися, та скарги, які були розглянуті згідно з вимогами Порядку; вимоги та/або рішення, які оскаржені платником у судовому порядку.

Держстат скасував деякі типові форми первинної облікової документації

Своїм Наказом № 266 від 22.10.21 р. Державна служба статистики скасувала свій попередній Наказ № 238 від 17.09.21 р. та залишила у силі скасування деяких наказів стосовно типових форм первинної облікової документації:

– наказу Міністерства статистики України від 29.12.95 р. №352 «Про затвердження типових форм первинного обліку»;

– наказу Міністерства статистики України від 22.05.96 р. №145 «Про затвердження типових форм первинних облікових документів з обліку малоцінних та швидкозношуваних предметів»;

– наказу Міністерства статистики України від 21.05.96 р. № 193 «Про затвердження типових форм первинних облікових документів з обліку сировини та матеріалів»;

– наказу Міністерства статистики України від 13.06.97 р. № 149 «Про затвердження типових форм первинних облікових документів з обліку роботи будівельних машин та механізмів».

Посилено вимоги до дизельного пального

Відповідно до Постанови Кабінету Міністрів «Про внесення змін до Технічного регламенту щодо вимог до автомобільних бензинів, дизельного, судових та котельних палив» встановлено новий показник до арктичного та зимового дизельного палива «гранична температура фільтрованості». Для літнього дизельного палива гранична температура фільтрованості становитиме не вище мінус 5°C, для зимового дизельного палива така температура становитиме не вище мінус 20°C, для арктичного – не вище мінус 30°C.

Оновлено порядок попереднього узгодження ціноутворення у контрольованих операціях

Кабмін затвердив нову редакцію Порядку попереднього узгодження ціноутворення у контрольованих операціях, за результатами якого укладаються договори, що мають односторонній, двосторонній та багатосторонній характер, для цілей трансфертного ціноутворення. Передбачається єдина форма заяви про попереднє узгодження ціноутворення та можливість подання заяви з додатками засобами електронного зв'язку великим платником податків до ДПС як на етапі підготовчого розгляду, так і на етапі процедури узгодження ціноутворення в контрольованих операціях, а також у разі продовження періоду дії договору про попереднє узгодження ціноутворення.

Нові правила отримання COVID-сертифіката про одужання

Згідно зі змінами до Постанови Кабінету Міністрів № 1236 сертифікат про одужання буде формуватись лише для тих, у кого лікар встановив діагноз COVID-19 від моменту запуску функціоналу нового сертифікату. Тобто документ не згенерується, якщо

діагноз COVID-19 було встановлено до появи нового типу сертифікату, тобто у 2020 р. чи раніше у 2021 р.

Також згідно з новими правилами сертифікат про одужання буде діяти 90 днів з моменту видужання замість 180-ти, як наголошувалося раніше.

Нагадуємо, що обов'язковою підставою для його отримання є запис лікаря про встановлений діагноз, який має бути відображеним в електронній системі охорони здоров'я (ЕСОЗ).

Внесено зміни до класифікатора професій

Відповідно до Зміни № 10 до Національного класифікатора ДК 003:2010 «Класифікатор професій» (набула чинності 25.10.2021) внесено зміни зокрема до визначення поняття «Професіонали» та «Фахівці». До професіоналів тепер належать професії, що вимагають від працівника (з урахуванням кола та складності певних професійних завдань та обов'язків) освітньої кваліфікації за першим (бакалаврським), другим (магістерським), третім (освітньо-науковим / освітньо-творчим) рівнем вищої освіти, а до фахівців – професії, що вимагають освітньої кваліфікації за початковим (коротким циклом) рівнем вищої освіти і в окремих випадках – першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти.

Інші зміни стосуються зміни назв деяких професій та скасування застарілих професійних назв робіт у сфері освіти, медицини, залізничного транспорту тощо.

Затверджена нова єдина методика нормативно-грошової оцінки земельної ділянки

Постановою Кабінету Міністрів № 1147 від 03.11.2021 р. затверджено Методику № 1147 нормативно-грошової оцінки земельних ділянок (набула чинності 10.11.2021 р.). Ця Методика замінить собою три інші, які використовувалися до цього часу, і через що дві сусідні земельні ділянки могли мати суттєво різну вартість. За новою Методикою вартість земельної ділянки буде визначатися так: площу ділянки, що підлягає оцінюванню, потрібно помножити на норматив капіталізованого рентного доходу за одиницю площі, а також на інші п'ять коефіцієнтів, які залежать від розташування, призначення та якості земельного активу, а саме те, наскільки близько земельна ділянка розташована до великих міст чи курортно-рекреаційних об'єктів; чи є вплив радіаційного забруднення; яке її цільове призначення; які регіональні та зональні фактори її місце розташування.

Отримати дані з нормативно-грошової оцінки окремої земельної ділянки може кожен бажаючий за заявою (форма додатка 16 до Методики) як витяг із технічної документації про НГО земельних ділянок (далі – витяг) (форма додатка 17), який видається протягом трьох робочих днів із дати надходження заяви.

З грудня 2021 р. можна змінити власне місце реєстрації онлайн

Громадяни України із паспортом-книжечкою, а не тільки ID картою, матимуть можливість змінити дані про власне місце проживання (прописку) на порталі «Дія», заповнивши заяву в електронній формі та почекавши добу на її опрацювання. Така функція дасть

змогу отримати вторинну та третинну медичну допомогу за місцем проживання, автоматично змінити дані у військкоматі, оформити пенсію за місцем проживання, гарантувати захист прав власника на своє майно. Поки що змінити місце проживання можуть лише власники ID карток у Києві, Харкові, Вінниці, Луцьку, Рівному, Кривому Розі та Маріуполі.

Зміни до правил оприлюднення інформації про публічні закупівлі

Згідно з Наказом Мінекономіки № 686-21 від 05.10.2021 р. (набуває чинності з дня його офіційного опублікування) внесено зміни до Порядку розміщення інформації про публічні закупівлі, який затверджений Наказом Мінекономрозвитку № 1082 від 11.06.2020 р. Документ доповнено новим п. 15, яким передбачено, що договір про закупівлю, додатки до договору про закупівлю, зміни до договору про закупівлю розміщуються замовником в електронній системі закупівель у форматі PDF.

Затверджено порядок впровадження електронного документообігу в системі управління охороною праці на підприємстві

Наказом Міністерства економіки України № 839-21 від 28 жовтня 2021 р. визначається єдиний порядок впровадження електронного документообігу в системі управління охороною праці на підприємстві, що дозволить значно спростити ведення відповідної документації.

Варто наголосити, що впровадження електронного документообігу в системі управління охороною праці не є обов'язковим. Це виключно альтернативний варіант звичайній системі, яку використовують суб'єкти господарювання.

В Україні запроваджується інститут медіації

Прийнятий 16 листопада 2021 р. Закон України №3504 "Про медіацію" передбачає і дає можливість громадянам вирішити свої суперечки, не звертаючись до суду, через медіатора. Медіатором зможе бути будь-яка фізична особа, яка має вищу освіту та пройшла базову підготовку у сфері медіації в Україні або за її межами. Дія Закону буде поширюватися на врегулювання будь-яких конфліктів (спорів), зокрема цивільних, сімейних, трудових, господарських, адміністративних, а також у справах про адміністративні правопорушення та у кримінальних провадженнях з метою примирення потерпілого з підозрюваним (обвинуваченим). У разі врегулювання спору шляхом медіації, повертається 60 % судового збору.

Ухвалено закон, який визначає повноваження бюро економічної безпеки

Згідно з ухваленим Законом №3959-1 «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реалізації окремих положень діяльності Бюро економічної безпеки України» визначено повноваження працівників Бюро економічної безпеки (яке має запрацювати 25 листопада 2021 р.) та їх відповідальність, введено в дію нову статтю до Кримінального кодексу «Шахрайство з податком на подану вартість», збільшено штрафи за ухилення від сплати податків, зборів, платежів до 85 000–119 000 грн.

Затверджено порядок обліку товарних запасів для фізичних осіб-підприємців

Відповідно до Наказу Мініфіну № 496 від 03.09.2021 р. (набуває чинності 26.11.2021) затверджено Порядок ведення обліку товарних запасів для фізичних осіб – підприємців, зокрема платників єдиного податку. Ним повинні користуватися лише ті особи, які зобов'язані вести облік товарних запасів відповідно до Закону України № 265/95-ВР від 06.07.1995 р. та ті, які здійснюють операції з купівлі-продажу товарів (надання послуг) або розрахункові операції у місцях продажу.

Порядком передбачено, що:

- підприємці обліковують товарні запаси шляхом постійного внесення до форми ведення обліку товарних запасів, яка наведена у додатку до Порядку, інформації про надходження та вибуття товарів на підставі первинних документів, які є невід'ємною частиною такого обліку;

- підприємець, який здійснює діяльність у декількох місцях продажу, веде облік за кожним окремим місцем продажу на підставі первинних документів, які підтверджують отримання товарів підприємцем або окремим місцем продажу, та/або первинних документів на внутрішнє переміщення товарів між підприємцем та його окремими місцями продажу;

- первинні документи, на підставі яких унесено записи до форми обліку, є обов'язковими додатками до неї. Дані до форми вносяться на підставі первинних документів до початку реалізації товарів;

- за вибором підприємця облік за встановленою формою ведеться у паперовій або електронній формі. Для ведення обліку в Е-формі підприємець сам обирає програмний формат та метод внесення інформації;

- заборонено продаж товарів, на які у місцях їх продажу відсутні: первинні документи, записи про які внесено до форми обліку; відповідні записи у формі обліку про наявні первинні документи; первинні документи й записи у формі обліку про такі первинні документи; визначено правила зберігання форми обліку.

Ухвалено закон про мультимодальні перевезення

Верховна Рада ухвалила закон «Про мультимодальні перевезення», який передбачає імплементацію Директиви Ради ЄС № 92/106 від 07 грудня 1992 р. про встановлення спільних правил для окремих видів комбінованих перевезень вантажів між державами-членами. Документ вводить поняття мультимодального та комбінованого перевезення вантажів, мультимодального терміналу, документа мультимодального перевезення, оператора та замовника мультимодального перевезення, визначення договору мультимодального перевезення, його істотних умов, прав та обов'язків його сторін, основних принципів державного регулювання та державної допомоги стосовно такого виду перевезень.

Закон закріплює право учасників мультимодальних перевезень здійснювати перевезення вантажу на підставі укладення єдиного договору (договір мультимодального перевезення) відносно всіх етапів перевезення незалежно від зміни видів транспорту та

здійснювати перевезення вантажу за одним перевізним документом (документ мультимодального перевезення), стосовно якого сторони досягли згоди.

Також законом передбачено, що під час надання послуги з мультимодального перевезення вантажів відповідальність оператора мультимодального перевезення за вантаж перед замовником послуги охоплює період з моменту прийняття ним вантажу до мультимодального перевезення та до моменту видачі вантажу. Для отримання відшкодування шкоди за втрачений чи пошкоджений вантаж замовнику послуги не потрібно встановлювати, на якому етапі перевезення сталися пошкодження чи втрата вантажу або хто із перевізників не виконав зобов'язання для вчасної доставки вантажу. Відшкодування здійснюється відповідно до розміру відповідальності оператора мультимодального перевезення у спеціальних правах за позичення, як це передбачено чинною міжнародною практикою.

ДПС оновила план перевірок підприємств на 2021 р.

Державна податкова служба (ДПС) України оприлюднила на власному вебсайті оновлений (станом на 18.11.2021 р.) план-графік документальних перевірок платників податків на 2021 р. Вебсайт доступний за посиланням (URL: <https://tax.gov.ua/diyalnist-/plani-ta-zviti-roboti-/446429.html>).

З 27 листопада 2021 р. почне діяти новий Порядок обміну інформацією з питань фінансового моніторингу

Відразу варто наголосити, що Порядок обміну інформацією з питань фінансового моніторингу поширюється лише на суб'єктів первинного фінансового моніторингу. До них належать:

- абсолютно всі суб'єкти господарювання, що надають фінансові послуги на території України;
- оператори поштового зв'язку, інші установи, які надають послуги з переказу коштів (поштового пере-

казу) та здійснення валютних операцій;

- суб'єкти аудиторської діяльності;
- бухгалтери, суб'єкти господарювання, що надають послуги з бухгалтерського обліку;
- суб'єкти господарювання, що здійснюють консультування з питань оподаткування;
- адвокатські бюро, адвокатські об'єднання та адвокати, які здійснюють адвокатську діяльність індивідуально;
- нотаріуси;
- суб'єкти господарювання, що надають юридичні послуги;
- особи, які надають послуги щодо створення, забезпечення діяльності або управління юридичними особами;
- суб'єкти господарювання, що надають посередницькі послуги під час здійснення операцій з купівлі-продажу нерухомого майна, а також суб'єкти господарювання, що надають за винагороду консультативні послуги, що пов'язані з купівлею-продажем нерухомого майна;
- суб'єкти господарювання, що здійснюють торгівлю за готівку дорогоцінними металами і дорогоцінним камінням та виробами з них;
- суб'єкти господарювання, що надають послуги у сфері лотерей та/або азартних ігор;
- постачальник послуг, пов'язаних з обігом віртуальних активів.

Даний Порядок, затверджений Наказом Міністерства фінансів України № 322 від 04.06.21 р. (набуває чинності 27 листопада 2021 р.), містить відомості про створення особистого кабінету суб'єкта первинного фінансового моніторингу та інформаційної взаємодії суб'єктів первинного фінансового моніторингу та Державної служби фінансового моніторингу України. Сам електронний кабінет доступний за електронною адресою (URL: www.cabinet.fiu.gov.ua).

підготував Роман Джебрайлов